

Bölüm 12

SPOR EĞİTİMİ VEREN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA AÇIK LİDERLİK¹

Çağdaş CAZ²
Hüseyin Can İKİZLER³

GİRİŞ

Toplumlar için mihenk taşı olmanın yanı sıra ilerleme ve gelişme sürecinde eğitimin önemli bir kademesi olan yükseköğretimin temellerinin Çin manastırlarına, Eski Yunan’da akademilere ve İslam medreselerine uzandığı bilinmektedir. Bu çeşitlilik, toplumlarda farklı ideolojik ve sosyoekonomik yapılarla şekillenmiş bir yükseköğretimin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Tezsürücü ve Bursalıoğlu, 2013). Yükseköğretim kurumları nitelikli insan kaynağı olarak düşünülmekte ve bağlı buldukları toplumun yaşam kalitesini yükseltmek adına önem taşımaktadırlar (Yılmaz, 2013). Hem kamusal hem de özel statüde bulunan üniversiteler, ülkelerin gelişimi, ekonomik kalkınması ve değişimi için önemli bir yere sahip oldukları düşünülmektedir (Acar ve Bilir, 2013). Üniversiteler toplumsal dönüşümlere yol açmakla beraber toplumsal dönüşümlerden de etkilenmektedirler (Bingöl, 2012; Erdem, 2006; Günay, 2011). Hızla devam etmekte olan küreselleşme, akademik yaşamın günlük baskılarını arttırmakta, üniversitelerde daha hızlı büyüyen karmaşık bir yapının oluşmasına neden olmaktadır (Marginson, 2000). Bu karmaşık yapı akademisyenlerin görev ve sorumluluklarını olumsuz etkileyebilmektedir. Kurum içerisinde artan akademisyen sayısı beraberinde birçok çatışmayı da getirmektedir. Git gide artan sorunlar içerisinde bireyleri yönetecek, yönlendirecek ve onlara yol gösterecek biri veya birilerinin olması elzem derecede önemlidir. Bu noktada bir lider ihtiyacı ön plana çıkmaya başlamıştır.

Lider kelimesi, 14. yüzyılda literatüre girmiş ve günümüze yaklaştıkça yoğun olarak kullanılmaya başlanmıştır. Artan ilgi ve ihtiyaçta istinaden lider ve liderlik ile ilgili çalışmalar artarak devam etmiştir. Lider kavramı, akıllara genellikle

¹ Bu çalışma Prof. Dr. Hüseyin Can İKİZLER’in danışmanlığında, Çağdaş CAZ’ın Nisan-2018 tarihinde Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü’nde tamamladığı “Açık Liderlik İle Örgütsel Sinizm İlişkisi ve İşgören Performansına Etkisi: Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları Üzerine Bir Uygulama” başlıklı doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

² Arş. Gör. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi BESYO, cazcagdas@gmail.com

³ Prof. Dr., İstanbul Esenyurt Üniversitesi, hcikizler@hotmail.com

okullarda idari görevde bulunup bulunmama değişkeni, açık liderlik üzerinde etkili olmuştur. Bu sonuca göre, “GKSP” ile “MDHV” alt boyutlarında idari görevleri olan ile olmayan akademisyenler arasında anlamlı farklılık görölmektedir. Bu farklılığın, idari görevi olan akademisyenler lehine olduğu tespit edilmiştir. Ancak, “SAEK” alt boyutunda herhangi bir farklılık bulunamamıştır.

KAYNAKÇA

- Acar, M. & Bilir, H. (2013). Serbest piyasa, yeniden rekabet: sitelerde piyasa yönelimli yeniden yapılanma ihtiyacı. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(8), 184-192.
- Bayraktar, M. (2014). *Çalışanların liderlik özellikleri ile örgüte bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Aksaray ilindeki özel eğitim merkezlerinde bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Ankara.
- Bingöl, B. (2012). Üniversite özerkliğinin değişen tanımı ve üniversitelerin yeniden yapılandırılması. *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 39-75.
- Budak, S. (2000). *Psikoloji sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Erdem, A. R. (2006). Dünyadaki yükseköğretimin değişimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 299- 314.
- Eren, E. (1984). *Yönetim psikolojisi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayını. Günay, D. (2011). Türk yükseköğretiminin yeniden yapılandırılması bağlamında sorunlar, eğilimler, ilkeler ve öneriler-I. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(3), 113-121.
- Jung, C.G. (1976). *Die archetypen und das kollektive unbewusste*. Zürih: Patmos Verlag/ Walter Verlag.
- Körük, R., Biçer, T. & Donuk B. (2003). Amatör futbol antrenörlerinin liderlik davranış tipleri kullandıkları motivasyon tekniklerinin belirlenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 11(3), 53-57.
- Li, C. (2010). *Open leadership: how social technology can transform the way you lead*. San Francisco: John Wiley and Sons.
- Marginson, S. (2000). Rethink academic work in the global era. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 22(1), 23-35.
- Öztekin, A. (2011). İbn arabî'nin “âyan-ı sâbite”si ile jung'un “arketipler”i üzerine bir değerlendirme. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 52(1), 293-303.
- Polat, M. & Arabacı, İ.B. (2014). Eğitimde açık liderlik ve sosyal ağlar. *Journal of World of Turks*, 6(1), 257-275.
- Polat, M. & Arabacı, İ.B. (2015). Liderliğin kısa tarihi ve açık liderlik. *Route Educational and Social Science Journal*, 2(1), 207-232.
- Polat, M. & Arabacı, İ. B. (2016). *Açık Liderlik ölçeğinin geliştirilmesi*. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 4(1), 79-96.
- Tezsürücü, D. & Bursalıoğlu, S.A. (2013). Yükseköğretimde değişim: kalite arayışları. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 97-108.
- Yılmaz, D.V. (2013). Yükseköğretimin değişen bağlamı: 21. yüzyılda dönüşümler ve eğilimler. *Yükseköğretim Dergisi*, 1-8.